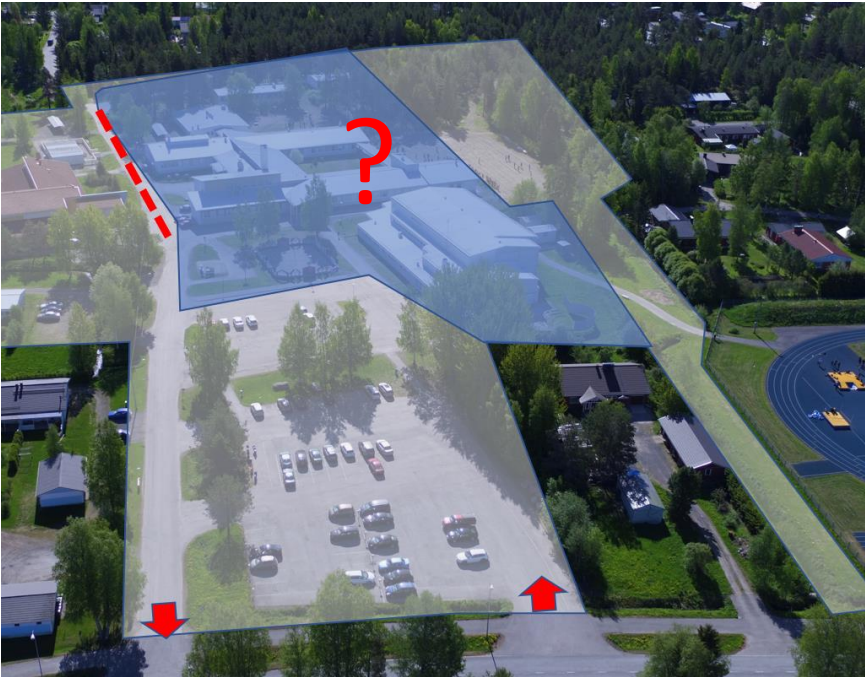

PYHÄJOKI

KOULU 2022

Työryhmän ideointivaiheen raportti 11.3.2019, osa 2

OSA 2

TAVOITTEIDEN TIIVISTELMÄ

Jyrki Määttä

Koulu 2022 -työryhmän sihteeri

Sisällys

Alkusanat suunnittelijalle	2
1 Lähtökohdat.....	3
1.1 Perustavoitteet	3
1.2 Olosuhteet	3
2 Maankäyttö, reunaehdot	3
2.1 Koulun sijoittamiseen vaikuttavat asiat.....	3
2.3 Liikenne.....	3
3 Tavoitteet ulkotiloille.....	3
3.1 Ulkotilat ja piha.....	3
3.2 Kutsuvat ja tunnistettavat sisäänkäynnit	3
3.3 Asemapiirros.....	4
3.4 Liikkuminen ja pihat.....	4
4 Tavoitteet koululle ja salille	4
4.1 Yleistavoite	4
4.1 Koulun koko	4
4.2 Aula	4
4.3 Sali.....	4
4.4 Keittiö	4
5 Toiminnalliset tavoitteet	5
5.1 Muuntojoustavuus ja monikäyttöisyys.....	5
5.2 Tehokkuus.....	5
5.3 Laajennusvara.....	5
6 Arkkitehtuuri.....	5
7 Kestävyyttä ja käyttökelpoisuutta koskevat tavoitteet	5
7.1 Kosteustekninen turvallisuus.....	5
7.2 Turvalliset ja kestävät materiaalivalinnat.....	5
7.3 Rakennuksen huollettavuus	6
7.4 Rakennuksen terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys	6
7.4 Kestävä kehitys: kierrätettävyys ja energiatehokkuus	6
Liitteet:.....	6

Alkusanat suunnittelijalle

Pyhäjoelle uudelle yhtenäiskoululle on ladattu jo paljon odotuksia: sen tulee palvella oppilaiden, opettajien ja muun henkilökunnan lisäksi myös kansalaisyhteiskuntaa, urheilijoita ja ihan tavallisia kuntalaisiakin: siitä on tarkoitus tulla niin ulko- kuin sisätiloissakin toimiva olohuone ja kokoontumispaikka kaikille pyhäjokisille, ikään ja syntyperään katsomatta. Mutta ennen kaikkea siitä on tarkoitus tehdä paikka, jossa kehittyy kannustavassa ja virikkeellisessä oppimisympäristössä monitaitoisia, valveutuneita ja kansainvälisyyteen kasvavia nuoria seutukunnan, Suomen ja jopa koko maailmankin tarpeisiin.

Kun uutta tehdään, on hyvä muistaa, että hoppu ei ole hyväksi eikä kiire kunniaksi ja että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty: tässä tiivistelmässä pyritäänkin määrittelemään kestävän koulurakennuksen ja hyvän oppimisympäristön tavoitteet osana laajempaa kampusaluetta.

Jo roomalaiset tiesivät, mistä rakentuu hyvä arkkitehtuuri: Vitruviuksen opit ovat hyvä lähtökohta uuden rakennuksen suunnittelulle vielä tänäkin päivänä. Niinpä olemme asettaneet Pyhäjoen uuden koulun suunnittelulähtökohdiksi kauneuden, kestävyden ja käyttökelpoisuuden:

Kauneus on ajattomuutta; paikan hengen löytämistä; onnistuneen arkkitehtuurin tuomaa lisäarvoa rakennukselle, ympäristölle ja ihmisille; houkuttavan ja koukuttavan ympäristön aikaansaamista.

Kestävyys on pitkäikäisyyttä; pelkistettyjä materiaaleja ja kestäviä rakenteita; helppoa rakenteiden tarkastettavuutta, huollettavuutta ja korjattavuutta; kosteudenhallintaa ja -kestävyyttä; kestävän kehityksen huomioimista.

Käyttökelpoisuus on muunneltavuutta ja joustavuutta; tarpeidenmukaisuutta; viihtyisyyttä; toimivuutta; soveltuvuutta aiottuun käyttötarkoitukseen eli oppimiseen tukemista; terveellisyttä; taloudellisuutta; esteettömyyttä ja turvallisuutta.

Tavoitteena on saada aikaan hyvä ja monenlaiset tarpeet täyttävä koulu, joka on myös kestävä, viihtyisä ja innostava: siis sellainen koulu, jonka vuoksi halutaan muuttaa juuri Pyhäjoelle.

1 Lähtökohdat

1.1 Perustavoitteet

- kauneus, kestävyys ja käyttökelpoisuus
- toimivuus, viihtyisyys, muunneltavuus
- paikallisuus, perinteisyys

1.2 Olosuhteet

- sijainti meren tuntumassa: alue tuulinen ja rakennukset viistosateille alttiina
- maasto nousee etelän puolella, kallio paikoitellen lähellä maan pintaa
- pohjavesiolosuhteet huomioitava

2 Maankäyttö, reunaehdot

2.1 Koulun sijoittamiseen vaikuttavat asiat

- koulurakennus sijoitettava Koulutien eteläpuolelle
- huomioitava laajennusvaraus (pikkukoulu) ja väistötilat
- väistötilat toimivat alueella uuden koulun valmistumiseen asti
- jätevesiviemäri ja vesijohdot kulkevat monitoimitalon ja Saaren koulun välistä-> siirtotarve?
- kaukolämpölinja kulkee Koulutiellä, ei siirtotarvetta

2.3 Liikenne

- pysäköinti ja liikkuminen liikenneselvityksen mukaan
- liikenteelliset tavoitteet: turvallinen liikenne ja luontevat yhteydet
- jättö- ja saattoliikenne ja koulukuljetukset yksisuuntaisena-> sisään-tulo eteläisestä ja ulostulo pohjoisesta liittymästä
- ei läpiajoa Koulutien kautta
- kevyenliikenteen väylät: olevia parannetaan, uusi kevari urheilualueen ja koulukorttelin väliin, Tötteröntien ja Rinnetien päästä ajomahdollisuus koulun pihalle (pääkäyttö kevyt liikenne, liikennemerkki?)
- huoltoliikenne: keittiö, tekniset tilat, jätehuolto -> helppo saavutettavuus ja turvallinen liikennöinti, erilleen oppilaista

3 Tavoitteet ulkotiloille

3.1 Ulkotilat ja piha

- sisä- ja ulkotilojen luonteva vuoropuhelu
- näkymät ulos miellyttäviä
- luonnon ja viereisen urheilualueen hyödyntäminen ja luontevat yhteydet
- toiminnallisuuteen kannustava piha-alue
- aurinkoiset oleskelualueet ja seinustat

3.2 Kutsuvat ja tunnistettavat sisäänkäynnit

- sisäänkäyntien yhteydessä katokset ja jokaisella oma tunnistettava ulkoasunsa
- kutsuva ja erottuva pääsisäänkäynti, Koulutien näkymäpäättänä
- koulun ja lukion pääsisäänkäyntien välille visuaalinen yhteys, yhteys näkyviin myös piharakenteissa (pihan päällysteet ja istutukset, valaisimet- > sisäänkäyntien välille ulkotori?)
- myös pikkukouluvarauksen ja ison koulun välille varautuminen visuaaliseen ja toiminnalliseen yhteyteen

3.3 Asemapiirros

- laajennusvaraus pikkukoululle (huomioiminen pääkoulun pohjaratkaisuissa, pihossa ja sisäänkäynneissä)
- pelastustie, lumitilat, istutukset, huolto yms.
- tori?
- pysäköinti: riittävä väljyys, erottelu istutuksin, näkymät ja näkyvyys, turvallisuus

3.4 Liikkuminen ja pihat

- osoitetaan lähiliikuntapaikka ja erillinen kenttä (vierekkäin vai erilleen?)
- huomioidaan luonto osana liikkumista: puut, lähimetsä, kalliot, mäki (vanhan lukion mäki tärkeä!)
- piha-alueiden jako eri ikäryhmille: istutukset, aidat, katokset, rakennukset?
- katokselliset pyörä- ja mopoparkit, eri saapumissuunnat huomioitu
- suojaa tuulelta, sateelta ja paahteelta katoksin, seinäkkein ja istutuksin

4 Tavoitteet koululle ja salille

4.1 Yleistavoite

- selkeät luokat, muunneltavissa helposti isommiksi
- tilaa pienryhmille, terapialle (puhe- ja toimintaterapia) ja kokouksille
- hallintotilat keskeisellä paikalla (ei piilossa)
- maksimaalinen käyttöaste, huomioitu myös vapaa-aikatoimen, järjestöjen ja seurojen tarpeet
- akustiikka tarkkaan mietitty, ei hälyisiä tiloja
- luonnon valo, hyvä valaistus, miellyttävät värit, kengätön koulu
- mahdollisuus yhteistoiminnallisuuteen ja yhteisopettajuuteen
- yhteisöllisyyden eri tasot huomioidaan: luokka, koulu, kunta
- kansainvälisyyden huomioiminen, valmiudet etäyhteyksiin

4.1 Koulun koko

- yhtenäiskoulu, luokat 1-9, oppilasmäärä 360
- tehokkuustavoite on 7 m²/ oppilas
- asemapiirroksessa huomioidaan varaus pikkukoululle, luonteva yhteys isolta koululta (mm. ruokailuun siirtyminen)

4.2 Aula

- pääsisäänkäynnin yhteyteen: ruokailu, minikirjasto, näyttämö, vaatetilaa, wc, kioski
- aula koulun sydän: avattavissa muihin tiloihin
- näyttämö nivelenä ja liitoskappaleena koulun ja liikuntasalin välillä: kytkeytyykö näyttämöön myös musiikkiluokka, jolloin esim. konserttien järjestäminen olisi mahdollista sekä aulassa että salissa?

4.3 Sali

- liikuntasali (n. 1000m²) rakennetaan kunnan omaan taseeseen, mutta kiinteänä osana koulurakennusta
- salin neliöt hyötykäyttöön: siirtokatsomo?
- pukuhuoneisiin yhteys myös ulkoa urheilukentän suunnasta?

4.4 Keittiö

- valmistuskeittiö, vähintään kaksi laituria, mitoitus 12 metrin kuorma-autolle
- keittiön sijainti: luonteva yhteys pääaulaan, joka toimii myös ruokailutilana

5 Toiminnalliset tavoitteet

5.1 Muuntojoustavuus ja monikäyttöisyys

- muuntojoustavuus: rakennus tila- ja teknisiltä ratkaisuiltaan sellainen, että se on helposti muunneltavissa (erilaiset pedagogiikat, muuttuvat oppilasmäärät ja käyttäjät)
- tilojen sovellettava sekä koululaisille että muille käyttäjille: iltakäyttöä varten riittävät varastotilat

5.2 Tehokkuus

- tehokas tilankäyttö: ei hukkatiloja, liikennöintitarpeen minimointi toimintojen sijoittelulla
- käytävätilojen hyödynnettävyys: voidaanko laajentaa opetustiloiksi?

5.3 Laajennusvara

- pohjaratkaisussa ja asemapiirroksessa varauduttava laajennukseen: tulevaisuudessa erillinen pikkukoulu (päivähoito, esikoulu ja luokat 1-2) esim. vanhan lukion mäelle (luonto ympärillä)
- luokka-asteet 1-2 siirtyvät pikkukouluun, pääkoululta vapautuviin tiloihin kyläkouluilta 3-6-luokkien oppilaat
- pääkoulun ja pikkukoulun välille helppo, vähintään katoksella suojattu kulkuyhteys mm. ruokailuun siirtymisiä varten

6 Arkkitehtuuri

- ajattomuus, paikallisuus, aitous, tuttuus
- selkeä perusmuoto, ilmettä kylmillä rakenteilla, esim. katokset, varastot jne.
- ympäristöön sopeutuminen
- materiaalien vuoropuhelu, aukotukset jne.
- paikallinen rakennustapa ja puhdot: pelkistettyä monimuotoisuutta ja saman muotokielen toistoa eri mittakaavassa -> löytyykö perinteistä ammennettua uutta tulkintaa-> koulukampus -> koulupuhto?
- genius loci – paikan henki: paikka, jossa on hyvä olla -> miten saadaan syntymään?
- kutsuva ja kokoava, eri ikäisten lasten mittakaava

7 Kestävyyttä ja käyttökelpoisuutta koskevat tavoitteet

7.1 Kosteustekninen turvallisuus

- ylä- ja alapohjan tuulettavuus ja niiden olosuhteiden tarkastettavuus
- riittävä korkeusasema ja pihan kallistukset, sadevesien ohjaus ja
- rakennuksen/rakennusten selkeä perusmuoto
- kunnan räystäät
- kattoon ei jiiirejä
- julkisivun tuulettavuus/ uhrikerros

7.2 Turvalliset ja kestävät materiaalivalinnat

- vähäpäästöisyys, helppohoitoisuus, pitkäikäisyys: lattia esim. keraaminen laatta
- ei muovimattoja!
- puun mahdollisimman runsas käyttö
- runkorakenteena yksiaineinen materiaali: painumaton hirsii tai CLT, kennotiili?
- hyvä kulutus- ja vauriokestävyys -> massiivirakenne

7.3 Rakennuksen huollettavuus

- helppo tarkastettavuus: ryömintätila (alapohja betonirakenteinen), kylmä ullakko
- ei rakenteellisesti monimutkaisia ratkaisuja -> rakenneratkaisujen yksinkertaisuus ja selkeys
- teknisten järjestelmien helppo käyttö ja valvottavuus -> hyvät automaatiojärjestelmät
- teknisten järjestelmien helppo huollettavuus, korjattavuus ja vaihdettavuus

7.4 Rakennuksen terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys

- nykyaikainen lukitus- ja valvontajärjestelmä
- hyvä sisäilma
- akustisesti toimiva, ei hälyä
- esteettömyys
- luonnonvalo

7.4 Kestävä kehitys: kierrätettävyys ja energiatehokkuus

- koulu liitetään kaukolämpöön, varautuminen esim. aurinkokeräimiin
- energiatehokkuus/ekologisuus: passiivisen aurinkoenergian hyödyntäminen
- liikalämpenemisen ehkäiseminen passiivisin keinoin (katokset, lipat, säleiköt yms.)
- kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa, rakennuksissa ja materiaaleissa

Liitteet:

- 1 Asemakaavan muutosehdotus: kaavakartta
- 2 Liikenneselvitys
- 3 Lähtökohtia alueen suunnitteluun
- 4 Viistoilmakuvia kampusalueelta